■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: مهدی عرفاتی

جام جم

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۲۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

پنجشنبه ۲۶ فروردین ۱۴۰۰ | ۲ رمضان ۱۴۴۲ | ۲۰ صفحه | سال بیست و یکم - شماره ۵۹۱۴ | استان تهران و البرز ۲۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۱۵۰۰ تومان | Thursday - April 15, 2021

حدیث روز: تحف‌العقول

پیامبر اسلام (ص): هرکس به خدا و روز قیامت ایمان دارد، پس به وعده‌اش وفاکند.

واحه: حافظ

من اگر نیکم و گر بد تو برو خود را باش
هرکسی آن درود عاقبت کار که کشت

دعای روز دوم ماه مبارک رمضان

اللهمّ قَرِّبْنی فیهِ الی مَرضاتِک وجَنِّبْنی فیهِ مِن سَخَطِک ونَقماتِک ووفِّقْنی فیهِ لقراءةِ آیاتِک برحْمَتِک یا أرْحَمَ الرّاحِمین.

دعای روز سوم ماه مبارک رمضان

اللهمّ ارزُقنی فیهِ الذِّهْنَ والتَّنبیهَ وباعِدْنی فیهِ من السَّفاهةِ والتَّمْویهِ واجْعَل لی نصیباً مِنْ کلّ خَیرٍ تُنَزِّلُ فیهِ بِجودِک یا أجْوَدَ الأجْوَدینَ.

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۴ — غروب آفتاب: ۱۹/۳۸
اذان مغرب: ۱۹/۵۶ — نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۲۰
اذان صبح (فردا): ۵/۰۲ — طلوع خورشید (فردا): ۶/۳۰

وضعیت آب و هوای امروز

تهران	اراک	بجنورد	بندرعباس	تبریز	سمنان	زاهدان	قشم
۱۶ / ۲۵	۵ / ۲۴	۸ / ۲۱	۲۳ / ۳۵	۷ / ۱۹	۱۴ / ۲۷	۱۳ / ۲۴	۲۵ / ۲۹

امروز در تاریخ:

انتخابات دومین دوره مجلس شورای اسلامی (۱۳۶۳ ش)
درگذشت عارف لرستانی؛ بازیگر طنز سینما و تلویزیون (۱۳۹۶ ش)

گفت‌وگو با استاد عباس اخوین، چهره ماندگار خوشنویسی

خوشنویس زائر خداست

بوق اشغال

عکس: مجید آزاد / جام جم

علی مظاهری
روزنامه‌نگار

بای بسم‌ا...:

زمانی که استاد اخوین، مشق عشق می‌کرد در فضای خوشنویسی، شیوه کلهر پیشتاز بود و سرمشق همه، از میرعماد حسنی و شیوه دشوار و شگفتار قلمزنی‌اش سخنی نبود. جایی، استاد اخوین از شیوه میر سخن می‌گفت و در این میان استاد امیرخانی در دفاع از نگره ایشان گفت: کلهر: چهارسال! میرعماد: ۳۰سال! زیرا به سبک و شیوه میرعماد قلم‌زدن واقعا فراتر از کوشش و تلاش عمری، توفیق نیز باید رفیق راه باشد. راستی! دانش‌آموزان ایران براساس خط استاد می‌نویسن متن کتاب‌های فارسی‌شون همون نستعلیق استاد اخوینه. همچنین تنها نرم‌افزار نستعلیق. یک‌بار از بارها تماس‌مان پرسیدم: با حسودها چه‌جور ساختین و کنار اومدین؟ با گذشت. حسادت‌ها هنوز هم ادامه داره. شاید یک نمونه از این سعایت‌ها برگردد به قرآن شگفتاری که استاد با چند ۱۰ خوشنویس برجسته طراحی و اجرا کردند با وجود خط متفاوت اما فاصله کلمات و اندازه سطر و صفحه‌ها یکسان است و هنوز چنین کار شایان قدر و درخشانی منتشر نشده. استاد در همه گفت‌وگوهایمان شکفته بودند و سرشار گلخندهای بهارانه و چقدر دل‌زنده و سبز و خودشکوفا؛ سبز باشند و مانا ان‌شاءا...

وقتی عاشقانه به سیاهی مرکب نگاه می‌کنین؟

فقط به سیاهی‌ها نگاه نمی‌کنم به سپیدی‌ها هم نگاه می‌کنم. خیلی به این سپیدی‌های متن توجه‌دارم.

این سپیدی خالی و هنوز نوشته‌نشده؟

سپیدی خالی، کاملا بی‌عیبه وقتی که نوشتی عیب ، حُسنش پیدا می‌شه.

وظیفه‌تون در قبال این سپیدی کاغذ؟

آدم باید تا می‌تونه با سیاهی (خط) پاکی درست‌کنه.

این سپیدی کاغذ، شما رو یاد چی می‌اندازه؟

یاد صلح و صفا و نیکی و یاد همنوع‌بودن و درست بودن و درست زیستن و راستگوبودن و صداقت داشتن.

خوشنویس زائر چیه و چی رو زیارت می‌کنه؟

خدا رو چون واقعا یه کار خداییه.

خدا رو به چی شناختین؟

با عاشقی با عشق و پاکی.

آیه انجیله که خدا عشق است!

بله مظاهر خدا بی‌نهایته. با آدم صحبت می‌کنه و همش عاشقیه.

با متن خط پرواز می‌کنین اوج می‌گیرین؟

بله واقعا، مخصوصا خودم که از خطم خوشم بیاد اوج درش وجود داره.

تا کجاها استاد؟

تا بی‌نهایت حس پرواز به آدم می‌ده، دیگه خودم نمی‌دونم تا کجا.

به معراج قلم که می‌روید به خدا چی می‌گین؟

به خدا می‌گم دوستت دارم نمی‌ترسم ازت، دوستت‌دارم.

اون ترس از کاریه که نکنه خدای خوب، ازمون برنجه؟

انسان بی‌گناه نمی‌شه ولی وقتی کمتر گناه‌کنه خودش راحت‌تره، وجدانش راحته با خود و خدا روراست‌تره.

چه وقت‌هایی دست‌تون بی‌تاب نوشتن می‌شه؟

خیلی خیلی. از همون جوونی یه چیزی درونم حس می‌کردم که به من می‌گفت بنویس بنویس.

هنوز هم می‌گه بنویس؟

هنوزهم اون اشتیاق رو الحمدلله دارم، توانش رو دارم و هنوز مشق می‌کنم و شاکرم از خدا.

درباره جشن خطوط و رقص واژه‌ها؟

من حرف دارم با خط و سعی می‌کنم دلبری داشته‌باشم توی خط.

یه حرف عاشقانه درین فضا به من چی می‌فرمایین؟

عاشقانه خط بنویسین، عاشقانه مهر بورزین و عاشقانه همه‌رو دوست داشته‌باشین.

سرمستی قلم کی پیدا می‌شه؟

ما همیشه در حال مستی هستیم. عاشقی یه‌جور مستیه.

البته امام‌علی دقیق می‌فرمایند خدا به عاشقانش شرابی می‌ده که مست می‌شن.

بله در هنرها و عاشقی اگر آدم بتونه به کمال برسه همش مستی‌آوره.

با خوشنویسی در خودتون که سفر می‌کنین کجاها می‌روید؟

همون مسیر عشق رو طی می‌کنم و همه‌جا می‌رم.

از مناظر این سفر درونی؟

واقعا قابل بیان نیست، چه‌جوری بگم، حالتیه که فکرمی‌کنم به پاکی می‌رسه.

به عنوان یه استاد به کسی که آغاز راهه خسته یا نومید می‌شه چی بهش می‌گین؟

این درمورد ما هم بوده. اون پشتکار و کوشش و جدیت باید باشه و اون علاقه‌ای که بعد تبدیلش کنی به عاشقی ان‌شاءا...

استاد! این کار خوشنویسی مخصوصا دوران شما که هیچ درآمد خاصی نداشت پس چی شما رو پیش‌بُرد و به اوج رسوند؟

همون علاقه و عشق به این کار. از همون اول‌دبستان عاشق این کار شدم.

عمیق‌ترین سفر خوشنویسانه که رفتین (استاد کابلی در این‌باره می‌گفت سفر به سرزمین سیاه‌مشق بوده)؟

سفر من به سفیدمشق... که می‌شه پاکنویس.

همسفرتون در این سفر درونی؟

بیشتر تنهایی رو دوست دارم، یار موافق کمتر هست.

صدای صریر (=صدای قلم) از کجاها میاد؟

از کهکشان‌ها.

(جالبه یکی از استادها در این گفت‌وگوها یادمه که می‌گفت از اعماق تاریخ) این صدای صریر ترجمان چیه؟

ترجمان عاشقیه به‌نظرم، یعنی فراخواندن به نوشتن.

صریر به شما چی می‌گه؟

می‌گه تا اونجایی که می‌تونی بنویس و خوب بنویس.

قلم‌تون رو وقتی قط می‌زنین؟

سعی می‌کنم توجه زیادی داشته باشم به اون قط و به امتحانی که می‌کنم، توی مرکب که می‌زنم بعد روی کاغذ که می‌برم، اینها با یه حالت‌های خاصیه.

یعنی با حس معمولی نمی‌شه انجام داد؟

نه! آدم باید عاشقی‌کنه تا بتوونه به یه جایی برسه.

پس به کاغذ سفیدِ آماده مشق هم عاشقانه نگاه می‌کنین؟

همین‌طوره. هم به مرکب هم به کاغذ هم به قلم هم به قط قلم.

چی حالتون رو خوب می‌کنه؟

همون نوشتن خط.

دیگه؟

خوشنویسی و دیدن خط قدما و کارهای خوب حالم رو خوب می‌کنه.

نی قلم شما با نی مولوی چه نسبتی داره؟

خیلی نسبت داره، بشنو این نی چون حکایت می‌کند از جدایی‌ها... این‌که جدایی نباشه وسیله آشنایی و سفر و همراهی و دوستی باشه.

از آداب المشق ضروری و اولیه؟

به گفته میرعماد و باباشاه: اول دوری از گناه، کسب صفات حمیده، اعتدال در نفس.

جالبه دانش معاصر، این تجربه قدما رو تایید می‌کنه؟

بله همیشه به هنرجوها می‌گیم از قلب پاک و باصفاست که خط با صفا ایجاد می‌شه.

درباره سایه روشن کلمات؟

من هم اعتقاد دارم که تسبیح‌گر حضرت حق هستن که ذاتش پاکیه و ان‌شاءا... در همه هنرها هست و خواهدبود.

خلسه خوشنویسانه چه‌جوریه؟

همون که عرض کردم، قابل بیان نیست.

شده لابه‌لای سطرها گم بشین؟

بله آدم یه جاهایی از خودبی‌خود می‌شه.

غرق خوشنویسی که می‌شین ساحل امن شما کجاست؟

ساحل امن ما همون صفحه مشق ما ست.

بگم فرق خوشنویس با دیگر هنرمندها؟

کلمات بزرگان رو می‌نویسه اول باید خودش بیاموزه بعد منتقل بکنه به شاگرداش.

هنگام مشق شما با قلم می‌روین یا قلم با شما میاد؟

هر دو با هم می‌ریم.

توی این همراهی فرمان راهنمایی دست کیه؟

فرمان باید از بالا باشه ولی خب! ما وسیله هستیم.

از سفرهای خارجی؟

به کشورهای اسلامی برای نمایشگاه سوریه، لبنان، کویت، دبی، امارات و...

رویکردشون؟

کار من رو خیلی دوست داشتن چقدر استقبال کردن حتی آقایون سیاسیون می‌گفتن تاثیر سفر شما بسیار بیشتر از سفر سیاسیون و جلسات معمول در بین دو کشور بود.

اندوخته شما که باهاش بهشت رو از خدا می‌خرین؟

ان‌شاءا... که داشته باشم اندوخته‌ام همین هنر خوشنویسیه و تا جایی که تونستم خدمت کردم به جوون‌های مملکت و براشون کارگشا بودم.

خسته که می‌شین با چی خستگی درمی‌کنین؟

از کار خط و خوشنویسی که خسته نمی‌شم.

کسانی رو می‌شناختم که شب تا صبح می‌نشستن می‌نوشتن.

هیچ‌وقت به خودم فشار نیاوردم اون روحانیت هنر به جای خودش اما از نظر جسمی خودم رو خسته نکردم شاید به این خاطره که هنوز دارم می‌نویسم.

(با استاد امیرخانی در همین زمان که احوالپرسی کردم ایشون متاسفانه حتی حال گفت‌وگوی مطبوعاتی نداشتن) صادق تبریزی و... که از خوشنویسی در هنرمدرن بهره بردن؟

اینارو من ردنمی‌کنم، خیلی خوبه، در خط و نقاشی مهارت دارن و تلفیق‌شون می‌کنن مردم هم دوست دارن و بالاخره هنر خوشنویسی همراه نقاشی می‌ره توی خونه‌های مردم.

استاد! بالاتر از سیاهی مرکب هم رنگی هست؟

سفیده، سیاهی‌ها تبدیل به سپید می‌شه به خوبی به نور تبدیل می‌شه.

گزینش‌تون توی فصل‌ها؟

فصل بهار رو دوست دارم فصل رونقه، زایشه، فصل گل و بلبله.

نسبتش با خوشنویسی؟

اینه که انگار داره دوباره دنیا خلق می‌شه همه چی نو می‌شه ما هم که خلق می‌کنیم و اون دوره بهار که فصل زایش و رویشه همیشه بهتر نوشتم انگار مثل گل‌ها شکوفاتر شدم.

شخصیت‌تون بیشتر به کدوم یک از بزرگان شبیهه؟

میرعماد! چون از ۲۰سالگی کشفش کردم. ولی شخصیت میرعماد خیلی شخصیت کاملی بوده، شاید چون خطش رو دوست دارم، روحیه‌ام یه مقداری شبیهش باشه.

فکرمی‌کنین چی شما رو شکل داد به کمال رسوند غیر از کوشش و پایداری؟

از شرکت در نمایشگاه و... از خلق تابلوهای هنری (ضمن قبول سفارش‌ها) و از ممارست هنری غافل نبودم.

از تجربه قبول سفارش‌های موسسه‌ها؟

سعی می‌کردم چیزی بنویسم که خودم خوشم بیاد. برخی می‌گفتن ولش کن اون سفارش دهنده که از خط سردر نمیاره، می‌گفتم اون نمی‌فهمه خودم که می‌فهمم... مطابق میل خودم می‌نویسم.

درباره امام ما رضا(ع)؟

قطعه‌ای نوشتم که پوستر شد و خیلی‌ها می‌گن این از بهترین کارهاته. روز تولد امام رضا ۸۸/۸/۸ شعر جامی رو هم نوشتم: سلام علی آل طاها و یاسین...

خیالتون از چه بابت راحته؟

از بابت اون دنیا خیالم راحته از وقتی هم ازدواج کردم دست از پا خطانکردم. ازین بابت از خودم راضی‌ام.

کدوم ویژگی‌تون هنوز جوونه؟

اهل شوخی و طنزم خیلی فعالم.

کار مهم نکرده؟

آدم هرقدر پیشرفت بکنه باز دلش می‌خواد کارهای بزرگ‌تر انجام بده. چون واقعا هنر انتها نداره.

استاد چی بپرسم که نپرسیدم؟

شما ماشاءا... همه چی رو پرسیدین اما این نظر من بود دلم می‌خواد در این هنر، ارتباط میان هنرمندها دوستانه باشه همه در صلح و صفا باشن دلم نمی‌خواد دشمنی در میان باشه.

سخن بزرگانه: جهان در منحنی کمال می‌گیرد؛ منحنی‌های نستعلیق به شما چی می‌گه؟

همشون با آدم صحبت می‌کنن، چکیده طبیعته اختراع خط، چیز عجیبیه. آدم‌های باهوشی بودن که خیلی کارکردن و خط رو اختراع کردن. خوشنویسی از طبیعت میگه چون برگرفته از طبیعته.

هدف‌تون رسیدن به این اوج استادی بوده؟

نه اصلا! هدفم عاشقی بوده فقط، دوست داشتم این کار رو. متاسفانه امروز مدرک‌گرایی مدشده.

و سرانجام، درسی که زمانه به شما داد؟

دوستی و محبت و عاشقی! با همه سختی‌هاش با مهر و عاشقی و دوستی سروکاردارم.

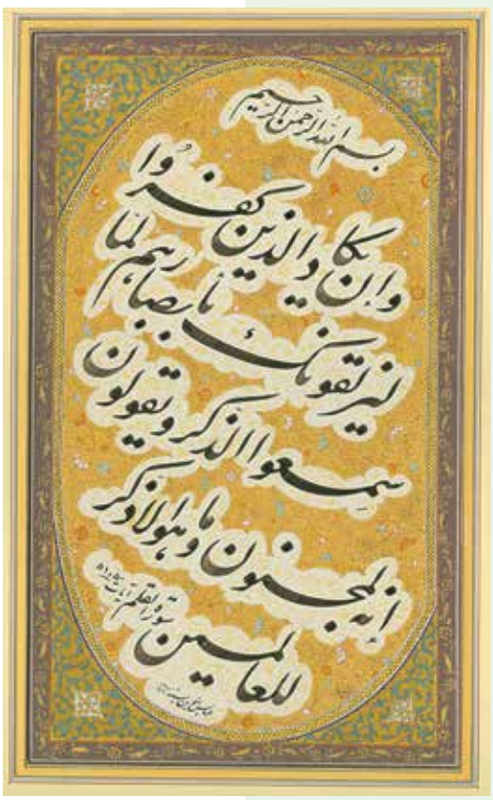

مرور و عبور — جام جم ۲۰ سال قبل

۲۶ فروردین

رهبر معظم انقلاب: مسؤولان به میان مردم بروند

حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی روز شنبه در دیدار وزیر کشور و استانداران سراسر کشور تمامی مسؤولان را به حضور در میان مردم و درک مشکلات آنها توصیه کردند و افزودند: لازمه حل مسائل و مشکلات جامعه این است که مسؤولان از نزدیک مشکلات زندگی این ملت نجیب و مومن را احساس کنند. ایشان شورای‌عالی‌اشتغال را ستاد برنامه‌ریزی برای مقابله با معضل بیکاری برشمردند و گفتند: مشکل بیکاری قابل حل است و برای این کار شورای‌عالی‌اشتغال باید تحرک بیشتری داشته باشد و برنامه همه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌ها را برای ایجاد اشتغال مشخص کند و ادارات مختلف و استان‌ها با هماهنگی استانداران این برنامه‌ها را اجرایی کنند. (صفحه یک)

مبارزه با رانت‌خواری اولویت است

رسول جماعتی‌مالوانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: مبارزه با رانت‌خواری و جرایم اقتصادی در جامعه امروز یک ضرورت است، در غیر این صورت شکاف طبقاتی در جامعه تشدید خواهد شد. جماعتی، نماینده مردم فومن و شفت و عضو هیات‌رئیسه کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره به تشکیل ستاد مبارزه با جرایم اقتصادی گفت: این گام موثری در مبارزه با فساد است. (صفحه۱۵)

«شور عشق» زرشک زرین گرفت

انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران طی مراسمی که دیروز در محل سینماتک موزه هنرهای معاصر با حضور سینماگران و بازیگران برگزار شد بهترین‌های نوزدهمین جشنواره فیلم فجر را اعلام کرد: بهترین فیلم: سگ‌کشی، بهترین کارگردانی: بهرام بیضایی و بهترین فیلمنامه زیر نور ماه. انتخاب ویژه: فیلم باران. برای اولین بار در تاریخ سینمای ایران انجمن منتقدان زرشک زرین بدترین فیلم سال ۷۹ را به فیلم شور عشق، ساخته نادر مقدس اهدا کرد. (صفحه یک)

۲۷ فروردین

کمبود ویتامین D و کلسیم در کمین مردم ایران

بیش از نیمی از زنان و مردان ایرانی کمبود کلسیم و ویتامین D دارند. دکتر عزیزی، رئیس مرکز تحقیقات غدد درون‌ریز با اعلام این خبر گفت: آخرین پژوهش‌ها در سال ۷۹ نشان می‌دهد ۴۱ درصد زنان و ۱۶ درصد مردان دچار کمبود شدید ویتامین D و کلسیم هستند. همچنین ۷ تا ۱۰ درصد از دانش‌آموزان نیز دچار کمبود این مواد هستند که در مناطق سردسیر مانند اردبیل و همدان تعداد افراد بیشتر است. (صفحه یک)

ماجرای دی‌کاپریو و برادر دوقلویش

لئوناردو دی‌کاپریو در فیلم جانی اک بازی می‌کند. این فیلم براساس یک داستان واقعی ساخته می‌شود و دی‌کاپریو نقش برادر دوقلو را بازی می‌کند. جانی و رابرت الکارد دوقلوهایی بودند که هیچ شباهتی به هم نداشتند. یکی از آنها کاملا سالم و دیگری نقص عضو داشت. این فیلم به رابطه این دو برادر با یکدیگر می‌پردازد. (صفحه۳)

نرخ تورم؛ ۱۲ درصد

براساس بررسی‌های به‌عمل‌آمده در سال گذشته پایین‌ترین نرخ تورم نسبت به ۱۰ سال گذشته تحقق یافت و تا پایان ۱۰ ماهه نخست سال ۷۹ نرخ تورم به ۱۲/۹ درصد رسید.
براساس این گزارش، بهبود وضعیت ارزی کشور از یک سو زمینه‌ای را برای تامین مواد اولیه و واسطه‌ای واردات فراهم کرده است که به تبع آن تولید کشور بهبود می‌یابد و از سوی دیگر موجب تعادل در بودجه دولت می‌شود و از استقراض بانکی جلوگیری می‌کند. (صفحه۴)